

1526 TARİHLİ TAHRİR DEFTERİNE GÖRE ANTAKYA VE ÇEVRESİNDEKİ TÜRKÇE YER ADLARI HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME*

Yrd. Doç. Dr. Ahmet GÜNDÜZ

Mustafa Kemal Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

Özet

Bu çalışmada 1526 tarihli Tapu-Tahrir defterindeki kayıtlar dikkate alınarak Antakya ve çevresindeki Türkçe yer adları ele alınmıştır. Bölgede 288 köy ve 438 mezraa olmak üzere toplam 726 yerleşim yeri mevcuttur. Ancak, 16 köy ve 38 mezraa çift isimli olup, bunları da ilave ettiğimizde toplam 780 yer ismi tespit edilmiştir. Bunların 153'ü Türkçe kökenlidir. Bu Türkçe kökenli yer adları 7 ayrı kategoride değerlendirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Antakya, Altınözü, Kuseyr, Şuğur, Cebel-i Akra, Süveyde.*

TURKISH NAMES OF THE PLACES IN ANTAKYA AND ITS SURROUNDINGS ACCORDING TO TAPU-TAHRİR REGISTER BOOK DATED 1526.

Abstract

Turkish names of the places in Antakya and its surroundings were investigated based on the Tapu-Tahrir Registration Book dated in 1526. The investigated area consisted of 726 living places with 288 villages and 438 small villages (mezra). However, some of the places had double names. With the addition of double named 16 villages and 38 small villages, there were 780 names for the places. Among the 780 names, 153 of were Turkish origin. Turkish

Key Words: *Antakya, Altınözü, Kuseyr, Şuğur, Cebel-i Akra, Süveyde.*

---

* Bu çalışma, 11-12 Nisan 2008 tarihinde düzenlenen **VI. Hatay ve Tarih Sempozyumu**'na sunulan bildirinin yeniden gözden geçirilmiş ve genişletilmiş halidir.

GİRİŞ

Yer adları, bölgelerin tabii yapısından, iklim şartlarından, bitki örtüsü ve üzerinde yaşayan canlılardan, ekonomik ve kültürel ürünlerden etkilenmekte ve bu etki altında yerler adlandırılarak, üzerinde yaşayanlar ile çevre bir bütünlük kazanmaktadır. Dolayısıyla bir milletin yerleşme tarihi bakımından önemli belgelerden biridir.

Özel adlar ve özellikle kişi adlarını inceleyen bilim dalı *onomastik*, bu bilimin yer adları ile uğraşan alt kolu ise *toponimi*'dir (Yediyıldız, 1984: s. 25). Ülkemizde 1920'lerden itibaren toponimi çalışmalarına başlanmış ve bu alanda birçok araştırma yapılmıştır. Ancak, bu araştırmalarda daha çok modern yer adları kılavuzları esas alındığından günümüz yer adlarının tarihi kökenleri üzerinde pek durulmamıştır. Hâlbuki arşivlerimizde bulunan Tapu-Tahrir defterleri ve Şer'iyeye Sicilleri'nde Türkiye'deki yer adları konusunda çok zengin bilgiler elde etmek mümkündür. *Tapu-Tahrir defterleri* Türkiye yer adları araştırmalarında son derece kapsamlı kaynaklardır. Bu defterlerde şehir ve köy yerleşim yerlerinin isimleri ile insan ve ekonomik kaynakları hakkında ayrıntılı istatistikî bilgiler bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, Antakya ve çevresi zengin bir geçmişe sahip olup, tarihi süreç içerisinde pek çok medeniyet ve kültüre merkezlik etmiştir. M.Ö. 300'lerde I. Seleukus tarafından kurulan şehir, zaman içinde Sasani hükümdarı I. Hüsrev tarafından tahrip edilmiş ve Roma imparatoru Justinianus tarafından daha küçük ölçekte yeniden kurulmuştur. Sık sık savaşlara sahne olan şehir, M.S. 638'de İslam hâkimiyetine, 968'de Bizans'ın, 1084'te Selçuklular'ın, 1098 yılında Haçlıların idaresinde bulunmuştur. 1268'de ise Memlûklar şehre hâkim olmuştur (Sahillioğlu, 1991: s.228-232; Tekin, 2000: s.1-10). Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferi ile 1516'da Osmanlı hâkimiyetine geçtikten sonra da şehir idari olarak Halep eyaletine bağlı bir sancak statüsü ile yönetilmiştir.

Bölgede XVI. yüzyılda yapılan tahrirlere göre Antakya kazası; *Antakya, Suveyde, Altınözü, Kuseyr, Şuğur ve Cebel-i Akra* nahiyelerinden oluşmaktadır (Çakar, 2003: s. 51-55).

Bölgesel bir nitelik taşıyan bu çalışmamızda, Anadolu'nun güneyinde yer alan Halep eyaletine bağlı Antakya kazası ve bağlı nahiyelerin yer adları ele alınacaktır. İncelememizin kaynağı 1526 tarih ve 1040 no'lu *Tapu-Tahrir* defteridir. Defter Başbakanlık Osmanlı Arşivinde olup, toplam 1058 sayfadan ibarettir. Antakya kazası ve bağlı nahiyeler 74-273. sayfalar arasında yer almaktadır. Defterin 74-107 sayfalarında Antakiye Nahiyesi; 108-136 sayfalarda Altınözü Nahiyesi; 137-190 sayfalarda Kuseyr Nahiyesi; 191-228 sayfa-

1526 Tarihli Tahrir Defterine Göre Antakya ve Çevresindeki Türkçe Yer Adları
Hakkında Bir Değerlendirme

larda Cebel-i Akra Nahiyesi ve 260-273 sayfalarında da Suveyde Nahiyesi kayıtları mevcuttur.

Bu defterde kayıtlı yerleşme birimlerinin (köy, mezraa) kökenleri üzerinde durulmuş, ayrıca kıyaslamalar yapılabilmesi için 1526 yılındaki Antakya ve çevresi yer adları listesinin ek olarak verilmesi uygun görülmüştür.

ANTAKYA VE ÇEVRESİ YERLEŞİM ALANLARI

1526 tarihinde Antakya ve çevresinde tahrir kayıtlarına yansıyan yerleşim birimlerinin toplam sayısı 726'dır. Bu toplamın 288'i köy, 438'i mezraadır. Mezraalar genellikle geçici ya da mevsimlik yerleşim birimleridir. Bu arada, 16 köy ve 38 mezraa çift isimli olup, bunları da ilave ettiğimizde toplam 780 yer ismi değerlendirmemizde esas alınacaktır (Tablo 1).

Tablo 1: Antakya ve Çevresi Yerleşim Yeri Sayısı (1526)¹

No	Nahiye	Köy Sayısı	Mezraa Sayısı	Toplam
1	Antakiye	27	85	112
2	Altınözü	55	42	97
3	Kuseyr	88	103	191
4	Şuğur	55	63	118
5	Cebel-i Akra	52	92	144
6	Suveyde	11	53	64
Genel Toplam		288	438	726

Antakya ve Çevresindeki Yer Adlarının Kökenleri

Antakya ve çevresi yer adları köken olarak Türkçe, Arapça, Farsça ve Rumcadır. Hakkında değerlendirme yapacağımız adlar Türkçe kökenli adlar olacaktır. Tespitlerimize göre 780 yer adının 153'ü Türkçe kökenlidir². Bunların toplam içerisindeki oranı % 20'ye tekabül etmektedir. Ancak bazı Türkçe kökenli kelimeler ile özellikle Arapça ve Farsça kökenli kelimelerin yan yana getirilerek birleşik yer adlarının da oluşturulduğunu ve bunların bu oranın dışında tutulduğunu belirtmemiz gerekir. Ayrıca, az sayıda muhtemelen Rumca kökenli ancak Türkçe fonetiğe göre kaydedilmiş yer adlarına da tesadüf edilmektedir.

¹ Başbakanlık Arşivi, **Tapu-Tahrir Defteri, No:1040, (=BA, TD, 1040) s.85/a-273/b.**

² Bazı bileşik yer isimlerinden birinin Türkçe olması dolayısıyla o isim Türkçe olarak kabul edilmiştir: Aniye Beg Depesi, Büyük Burç, Çağiriye-i Küçük isimlerinde olduğu gibi. Ayrıca birkaç kategoriye dâhil edilebilecek yer isimleri sadece bir kategoride gösterilmiştir: Ağca Ören, Ağca Pınar gibi.

ANTAKYA VE ÇEVRESİNDEKİ TÜRKÇE KÖKENLİ YER ADLARI KATEGORİLERİ

Antakya ve çevresi Türkçe kökenli yer adlarını yedi ayrı kategori halinde gruplamamız mümkündür³. Bu yedi kategorideki yer adlarının % 82'sini çevre ile ilgili adlar oluşturmaktadır. Diğer altı kategorideki adların oranı ise % 18'dir. Aşağıda verilen tablo böyle bir tasnifi yansıtmaktadır.

Tablo 2: *Antakya ve Çevresindeki Türkçe kökenli Yer Adlarının Kategorik Dağılımı*

No	Yer Adı Kategorileri	Adet	%
1	Çevre ile ilgili olanlar	125	82
2	Eşya isminden kaynaklananlar	7	5
3	Boy ve Oymak adlarına dayananlar	4	3
4	Meslek adları ile adlandırılanlar	4	3
5	Şahıs adından gelen isimler	3	2
6	Hayvan adlarına dayananlar	3	2
7	Diğer	7	5
Toplam		156	100

Tabloda görüldüğü üzere, Antakya ve çevresindeki Türkçe kökenli yer adlarının büyük bir bölümü çevre ile ilgilidir. Bunun yanında yer isimleri büyük oranda çevrenin tabii ve fiziki şartlarına uygundur. Bu da bölgede yaşayan Türklerin çevreyle iç içe yaşadıklarını, dolayısıyla çevreyi iyi gözlemlediklerini göstermektedir. Her bir kategorideki yer adları aşağıda ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

Çevre ile İlgili Adlar

Kültür çevrelerinden uzakta bir tabiatla karşılaşan insanlar bu yeni tabii çevrenin etkisi altında kalırlar. Onu tanımak ve tanımlamak için yeni çevrenin fizikî şartlarına uygun yer isimleri seçerler ki bu durum Anadolu için de geçerlidir. Türkiye'deki yerleşme yerleri ve mevkiler isimlerini genellikle tabii unsurlardan almışlardır. Bu unsurlar arasında özellikle topoğrafik özellikler başta gelmektedir. Dağ kenarlarında, akarsuların yukarı mecralarında, küçük tepeler üzerinde, yamaçlarda, yaylalarda, taraçalarda, bellerde, burunlarda yerleşmiş köyler arasında, bulunduğu mevkinin topoğrafik adını alanlar çoktur (Karaboran, 1984: s.108).

Antakya ve civarında toplam 125 adet çevre ile ilgili ad bulunmaktadır. Bunları coğrafi özellikleri yansıtan adlar, iklime dayalı adlar, maden ve taş adları, renklerle ilgili adlar olarak tasnif edebiliriz.

³ Mevcut yer adları dikkate alınarak bu kategoriler oluşturulmuştur. Ancak, yer adları ile ilgili yapılan çalışmalardan da faydalanılmıştır. Bkz. Açıkl: 2003, s.181-202.

1526 Tarihli Tahrir Defterine Göre Antakya ve Çevresindeki Türkçe Yer Adları
Hakkında Bir Değerlendirme

a. Coğrafi özellikleri yansıtan adlar: Yeryüzü şekilleri ve su kaynaklarının tasvirlerini belirten yer adları bu grupta ele alınmıştır. Bu grup için tespit edilen toplam 82 adet yer adı aşağıda tablo halinde verilmiştir.

Tablo 3: Coğrafya İle İlgili Adlar⁴

No	Yer Adı	Nahiyesi	No	Yer Adı	Nahiyesi
1	Adaca	Antakya	42	Kaya Pınar	Cebel-i Akra
2	Ağcâ Ören	Cebel-i Akra	43	Kayacık	Kuseyr
3	Ağca Pınâr	Suveyde	44	Kestel	Antakya
4	Aniye Beg Depesi	Antakya	45	Kırk Bercek	Cebel-i Akra
5	Aniye Kendi	Kuseyr	46	Kışlâk	Cebel-i Akra
6	Bacaku	Antakya	47	Kışlâk	Kuseyr
7	Bâğ Beli	Cebel-i Akra	48	Kızılca	Altınözü
8	Bâldırı İnce	Suveyde	49	Kızılca Burc	Kuseyr
9	Budâk Burcu	Altınözü	50	Kızılca Ören	Cebel-i Akra
10	Bulut	Cebel-i Akra	51	Kocacık	Kuseyr
11	Büyük Burc	Altınözü	52	Koz Pınâr	Cebel-i Akra
12	Büyük Çağiri	Antakya	53	Kuruca Ovacık	Cebel-i Akra
13	Çağiriye-i Küçük	Antakya	54	Cebel-i Akra	Cebel-i Akra
14	Cııldak	Altınözü	55	Kuyucâk-ı diğer	Antakya
15	Çorâk	Cebel-i Akra	56	Küçük Sağriye	Altınözü
16	Depedürün	Şuğur	57	Kürnek	Antakya
17	Derbend	Şuğur	58	Küşne Çukuru	Cebel-i Akra
18	Derecik	Suveyde	59	Mağâra	Suveyde
19	Estahyol	Kuseyr	60	Mağâracık	Suveyde
20	Gökçe Göz	Altınözü	61	Mağâracık	Altınözü
21	Gökçe Pınâr	Cebel-i Akra	62	Mağâracık	Kuseyr
22	Göl Ovacık	Cebel-i Akra	63	Mağâracık	Kuseyr
23	Gözenek	Cebel-i Akra	64	Örme Depe	Cebel-i Akra
24	Gözlüce	Cebel-i Akra	65	Pınârî	Altınözü
25	Gözüne	Cebel-i Akra	66	Sâyluca	Antakya
26	Gözyek	Suveyde	67	Sıtmâ Pınârı	Suveyde
27	Gün Öreni	Cebel-i Akra	68	Söğüd Ovâsı	Cebel-i Akra
28	Güzel Burc	Antakya	69	Şerafeddin Ovâcığı	Cebel-i Akra
29	Hâncuğiz	Antakya	70	Tırnâklû	Cebel-i Akra
30	Ilca	Altınözü	71	Toprâkhisâr	Kuseyr
31	Ilca Pınâr	Altınözü	72	Toprâkiye	Suveyde
32	İkiz Oluk	Cebel-i Akra	73	Tulum Burcu	Altınözü
33	İmân Ören	Cebel-i Akra	74	Tuzlî	Cebel-i Akra
34	Kabâcık	Kuseyr	75	Ulûcâk	Cebel-i Akra
35	Kabucâk	Antakya	76	Ulûcâk	Cebel-i Akra
36	Kala' Dûrân	Cebel-i Akra	77	Üç Ağızlû	Cebel-i Akra
37	Kaplûca	Altınözü	78	Yârim depe	Antakya
38	Kara Koz	Cebel-i Akra	79	Yâyılâcık	Cebel-i Akra
39	Karaca Çay	Cebel-i Akra	80	Yenice Kend	Altınözü
40	Karâca Ören	Antakya	81	Yoğun Oluk	Suveyde
41	Karaçây	Antakya	82	Karsu	Altınözü

⁴ BA, TD, 1040, s.87/a-273/a.

b. Bitkisel tasvire dayalı adlar

İsimlerini tabii bitki çeşitlerinden alan yer ve mevki adlarına oldukça çok rastlanmaktadır. Ağaç, meyve, sebze, tahıl, çiçek ve bitki yapısını oluşturan bölgelere dayanan yer adları bu gruba girmektedir. Antakya ve çevresinde bu grup için 21 adet ad tespit edilmiştir.

Tablo 4: Bitkilerden Kaynaklanan Yer Adları⁵

No	Yer Adı	Nahiyesi	No	Yer Adı	Nahiyesi
1	Arpalu	Antakya	12	Kaba-Harnub	Antakya
2	Arpalu	Şuğur	13	Karâca Dut	Antakya
3	Arpalu	Cebel-i Akra	14	Kınamık	Altınözü
4	Bağçecik	Antakya	15	Koz Örân	Cebel-i Akra
5	Çınarcık	Cebel-i Akra	16	Kozçı	Antakya
6	Çınarluca	Cebel-i Akra	17	Kozluca	Altınözü
7	Düz-ağaç	Cebel-i Akra	18	Nârluca	Altınözü
8	Düz-ağaç	Cebel-i Akra	19	Tut Cünmez	Antakya
9	Fındikiye	Suveyde	20	Üç Çınâr	Cebel-i Akra
10	Gebe-Çınar	Antakya	21	Zeytûn Beli	Antakya
11	İncürlü	Altınözü			

Bunlardan Arpalu adı tahıl; Bağçecik adı bahçe; Çınarcık, Çınarluca, Düz-Ağaç, İncürlü, Karaca Dut, Narluca gibi adlar ise ağaç isimlerinden kaynaklanmaktadır.

c. İklimi tasvire dayalı adlar: İklim ile ilgili sadece 1 adet yer adı (Karlık) tespit edilmiştir⁶.

d. Maden ve taşlarla ilgili adlar: Kayalık ve taşlık arazilerle, bakır ve demir gibi madenlerin mevcut olduğu topraklar üzerinde veya yakınlarında kurulan yerleşim yerleri bu fizikî şartlar dikkate alınarak adlandırılmışlardır. Bu alt grupta Antakya ve çevresinde toplam 9 adet yer adı olup bunlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 5: Maden ve Taşlarla İlgili Adlar⁷

No	Yer Adı	Nahiyesi	No	Yer Adı	Nahiyesi
1	Bağır Kayâ	Cebel-i Akra	6	Sâruca-Kayâ	Cebel-i Akra
2	Bakar-Kayâ	Altınözü	7	Suprin-Tâş	Antakya
3	Cerid Kaya	Antakya	8	Timurtaş	Antakya
4	Dükkân Tâş	Cebel-i Akra	9	Yumurcak-Taş	Antakya
5	Sârı-Kayâ	Suveyde			

⁵ BA, TD, 1040, s. 86-a-270-a.

⁶ BA, TD, 1040, s. 102-b, 128-b, 177-b.

⁷ BA, TD, 1040, s. 93-a, 107-a, 235-a-246-b, 268-a.

1526 Tarihli Tahrir Defterine Göre Antakya ve Çevresindeki Türkçe Yer Adları
Hakkında Bir Değerlendirme

e. Renkleri tasvir eden adlar: Renk adları ile ilgili yer adlarını, bazı renk adlarının diğer ad öbekleri ile birleşik yer adı oluşturmalarından dolayı, eksiksiz olarak tespit etmek mümkün değildir. Bununla birlikte; Ak, al, ala, boz ve kara renkleri ile oluşturulmuş 12 yer ismi tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6: Renklerle İlgili Adlar⁸

No	Yer Adı	Nahiyesi	No	Yer Adı	Nahiyesi
1	Ağcurun	Altınözü	7	Boyâlûca	Cebel-i Akra
2	Ağcurun	Kuseyr	8	Boz Öyük	Altınözü
4	Âlâcalar	Cebel-i Akra	9	Karaçurun	Cebel-i Akra
5	Alagöz	Cebel-i Akra	10	Kara-Kavsiye	Kuseyr
3	Ak-Kavur	Antakya	11	Kara-Kütük	Cebel-i Akra
6	Alakendi	Altınözü	12	Karbeyaz	Kuseyr

Eşya İsminden Kaynaklanan Yer Adları

Çeşitli eşyalar da yer ismi olarak kullanılmıştır. Antakya ve çevresinde eşya isminden kaynaklanan 7 adet yer ismi tespit edilmiştir (Tablo 7).

Tablo 7: Eşya ile İlgili Adlar⁹

No	Yer Adı	Nahiyesi	No	Yer Adı	Nahiyesi
1	Bâltacık	Antakya	5	Sapânluca	Cebel-i Akra
2	Fırfıriye	Şuğur	6	Teknecik	Cebel-i Akra
3	Kisacık	Antakya	7	Teknecik	Cebel-i Akra
4	Sâbuniye	Kuseyr			

Boy, Oymak ve Aşiret Adlarından Gelen Yer Adları

Antakya ve çevresinde bu grup için belirlenen adlar tahrir defterlerindeki kayıtlara nazaran dört adettir. Bunlar; Danişmendiye (Altınözü), Kürd Öreni (Antakya), Rumlu (Antakya) ve Zengiye (Altınözü)'dir¹⁰.

Meslek Adlarından Kaynaklanan Yer Adları

Meslek isimleri de bölgede yer adı olarak kullanılmıştır (4 adet). Yer adı olarak kullanılan başlıca meslek isimleri şunlardır: Ağaççı (Kuseyr), Eyerci (Cebel-i Akra), Kurye (Kuseyr) ve Okçular (Altınözü)'dir¹¹.

⁸ BA, TD, 1040, s. 85-b, 108/a-b, 113-a, 176-a, 232-a, 235-b, 251-b.

⁹ BA, TD, 1040, s. 89-a, 103-a, 167-a, 217-a, 236-b, 247-a.

¹⁰ BA, TD, 1040, s. 101-a, 104-a, 115-b.

İnsan Adından Kaynaklanan Yer Adları

1526'da Antakya ve çevresinde toplam 3 ad (% 2) insan adlarına dayanmaktadır. Bunlar; Hıdır (Süveyde), Dursuniye (Antakya) ve Karaca Ahmed (Cebel-i Akra)'dir¹².

Hayvan Adlarını Yansıtan Yer Adları

Hayvanların adları da yer adı olarak kullanılmıştır. Antakya ve çevresinde bu kategoride toplam 3 adet yer adı bulunmaktadır.

Bölgedeki hayvan adlarından kaynaklanan başlıca yer adları: Ayı Ürne, Ayıcık Ürne ve Köpek'dir. Bu üç yer adı da Cebel-i Akra nahiyesinde bulunmaktadır¹³.

Diğer Yer Adları

Türkçe kökenli olmasına rağmen “diğer” kategorisine dâhil ettiğimiz yer adı sayısı 7 adettir. Bunlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 8: Diğer Yer Adları¹⁴

No	Yer Adı	Nahiyesi	No	Yer Adı	Nahiyesi
1	Bâbâtorun	Kuseyr	5	Güvençi	Şugur
2	Bâllık	Antakya	6	Mengili	Antakya
3	Belekçünüz	Altınözü	7	Meşhed Bâh	Cebel-i Akra
4	Bilme	Altınözü			

Tabloda da görüldüğü üzere bu adlar belli bir gruplamaya dâhil edilemeyecek kadar farklılık göstermektedir.

SONUÇ

1526 tarihli tapu-tahrir defterine dayanarak Antakya ve çevresindeki Türkçe yer adları üzerine yapılan bu kısa analizden bazı sonuçlar çıkarmak mümkündür. İlk olarak, Bölgede 288 köy ve 438 mezraa olmak üzere toplam 726 yerleşim yeri tespit edilmiştir. Bunlardan köyler daimi, mezraalar ise geçici ya da mevsimlik yerleşim birimleridir. 16 köy ve 38 mezraa çift isimli olup, bunları da ilave ettiğimizde toplam 780 yer ismi değerlendirmemizde esas alınmıştır.

¹¹ BA, TD, 1040, s. 134-b, 138-a, 176-a, 231-b.

¹² BA, TD, 1040, s. 95-b, 249-a, 264-a.

¹³ BA, TD, 1040, s. 232-b, 252-b.

¹⁴ BA, TD, 1040, s. 89-b, 106-a, 116-a, 144-b, 222-a, 259-a.

1526 Tarihli Tahrir Defterine Göre Antakya ve Çevresindeki Türkçe Yer Adları
Hakkında Bir Değerlendirme

İkinci olarak, Antakya ve çevresi yer adları dil bakımından çeşitlilik göstermektedir. Türkçe, Arapça, Farsça ve Rumca adlar yanında kökenini tam olarak belirleyemediğimiz adlar da bulunmaktadır.

Türkçe kökenli adların çevre ile ilgili olanları % 82 gibi yüksek bir oran teşkil etmektedir. Bunlar da genellikle tabii olgulardan hareketle verilmiş tasviri adlardır. Bu da kendi kültür çevrelerinden uzakta yeni bir tabiatla karşılaşan insanların, bu tabiat karşısındaki tavırlarını bize yansıtmaktadır. Türkler Anadolu'ya geldikten sonra, üzerinde yaşamaya başladıkları tabiatı gözlemişler, onu tanımışlar ve onda keşfettiklerini kendi dilleriyle tasvir etmeye çalışmışlardır

Tasviri yer adlarından bir kısmı, Adaca, Gözlüce, Kuruca Ovacık, Mağara, Mağaracık, Örme Depe, Sögüd Ovası, Yarım Depe, Yaylacık gibi yeryüzünün tabii yapısını dile getirmektedir. Bazen Bakır-Kaya, Cerid Kaya, Kayacık, Timurtaş ve Yumurcak-Taş'larla toprağın mahiyeti anlatılmak istenmektedir. Alacalar, Boyaluca, Boz Öyük, Kara Kütük, Sâruca-Kaya ve Sâri-Kaya adlarında olduğu gibi bazen de tabiatın renkleri konuşturulmaktadır.

Bacaklı, Baldırı İnce ve Cııldak gibi adlarda mizahi yönler olduğunu söyleyebiliriz. Ağca Pınar, Karaca Çay ve Karaçay gibi adlar taşıdıkları suyun vafına göre tasvir edilmişlerdir. Nihayet, bir kısım nehir ve çayların da sularının sıcaklığına göre isim aldıkları görülür: Ilıca ve Ilıca Pınar gibi.

KAYNAKLAR

- Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Tapu-Tahrir Defteri, No: 1040, s. 74-273.
- Açikel, A., (2003). "Artukabad Kazası Yer Adları (1455-1600)", Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, C.20, S.2, s.181-202.
- Çakar, E., (2003). XVI. Yüzyılda Haleb Sancağı (1516-1566), Fırat Üniversitesi Orta-Doğu Araştırmaları Merkezi Yayınları, Elazığ.
- Karaboran, H.H., (1984). "Türkiye'de Mevki Adları Üzerine Bir Araştırma", Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri, Ankara, s.108.
- Sahillioğlu, H., (1991). "Antakya", TDV İslam Ansiklopedisi, C.3, İstanbul, s.228-232.
- Tekin, M., (2000). Hatay Tarihi, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Yediyıldız, B., (1984). "Türkiye'de Yer Adı Verme Usulleri", Türk Yer Adları Sempozyumu Bildirileri, Ankara, s. 25.

EK - 1: Antakya ve Çevresi Yer Adları (1526)

Antakya Nahiyesi (Köyler)					
	Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı		Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı
1	'Aydi	عایدی	15	El-Cerine	الجرینة
2	Ahmedce	احمدجه	16	Es-Sünbâriye	السنبارية
3	Ak-Kâvur	اک قادور	17	Karaçây (Rumlu)	نزه پاي نچ وکیر روملو
4	Arkûd	ارکود	18	Karâkavsiye	قره کافسیه
5	Bacaklu	باچکلو	19	Kavvâsiye	قورسیه
6	Bağdâdi	باغدادی	20	Kestel	کستلس
7	Basılâ	باسیلا	21	Kisacik	کيساجک
8	Berberiyûn	بربريون	22	Küreyşî	کوریشی
9	Cağiriye-i Küçük	چاغیریه کوچک	23	Menâkiye	منافیه
10	Dâvudi	داودی	24	Menkûdiye (Mengili)	منکودیه ناه وکیر منگیلی
11	Deyr-i Sâ'dân	دیر سعادان	25	Sultâniye	سلطانیه
12	Deyrû'l-Muşâ	دیر لکطی	26	Tellâl	تللال
13	Dursuniye	دورسونیه	27	Yârım depe	باریم صبه
14	Dûveyrî	دویری			

Antakya Nahiyesi (Mezraalar)					
	Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı		Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı
1	'Akliye	اکلییه	44	Herânî	هرانی
2	'Amûd (Suprin-Tâş)	عامود (الودف صبر کطاش)	45	Herâzî	هرازی
3	'Ayn-ı Buğra ('Ayne'l-Berke)	عین بورد ناه وکیر بربک	46	Hicâzi	حجازی
4	Adaca	ادجه	47	Hurî	حوری
5	Aftû	افتو	48	İsmailiye	اسماعیلیه
6	Aniye Beg Depesi	انیه بکر و بیس	49	Kabâ harnub	قاب و توب
7	Arpalu	ارپالو	50	Karâca Dut	قره چاق
8	Arz-ı Kenise	ارز کینس	51	Karâca Ören	قره چاق اودرن
9	Aynel-Harâb ('Ayn-ı Harâb)	انیه و زب الودف صبر و زب	52	Kârlık	کارلق
10	Bâbü'l-Cinân	باب انجان	53	Karye	کریه
11	Bâğcecik	باغچیک	54	Kebire Kûr	کبیره کور
12	Bâllık	باللق	55	Kelefcik	کلیفچیک
13	Bâltacık	بالتاجیک	56	Kınâberiyeye	کینابریه
14	Beric	بریک	57	Kozçı	کوزچی
15	Beric	بریک	58	Kuyucâk	کویوچاق
16	Bersiberin	برسبیرین	59	Kuyucâk-ı diğere	کویوچاق دیگر
17	Beyre Kabiri	بیره کابیری	60	Kürd Öreni	کورده اودرن
18	Burc-ı Şâhî	برج شاه	61	Mansurî	منصوریه

1526 Tarihli Tahrir Defterine Göre Antakya ve Çevresindeki Türkçe Yer Adları
Hakkında Bir Değerlendirme

19	Büyük Çağiri	بزرگ چاغیری	62	Melendherni	ملندھرنی
20	Cebelü'l-Ebyaz	جبل العیاض	63	Merba'	مربا
21	Cerid Kaya	چرید قیہ	64	Meydâncık	میدانچک
22	Cûbyâ	جوبیا	65	Mışra'biye	میشرا بیہ
23	Çehâlî	چہالی	66	Nehr-i Hinnâ	نہرنا
24	Çergiran	چوکران	67	Saferi	سفری
25	Çevğaniye	چوغانیہ	68	Sarâyıcık	سرایچک
26	Deyr-i Cedid	دیر ہ جدید	69	Sâyluca	سایلوچہ
27	Deyr-i Nebât	دیر نہات	70	Sebterûs	سبتروس
28	Deyr-i Şâyâ	دیر شایا	71	Sınâtiye	سناطیہ
29	Deyr-i Za'ter	دیر زاعر	72	Sûsiye	سوسیہ
30	Deyrül- Mülk (Güzel Burc)	دیر الملک و بکر کوزلبوچ	73	Tâhunhâ	طاهوننا
31	Deyviye	دویویہ	74	Tarbâz	ترباز
32	El-Âlkiye	العلکیہ	75	Tellâle	تلالہ
33	El-Bâbiye	البابہ	76	Tell-i Cebrayil	تیر جبرائیل
34	El-Celiye	الچلیہ	77	Tell-i Kürk	تیر کورک
35	El-Müstevî	المستویہ	78	Tell-i Süleyman	تیر سلیمان
36	Eşrefiye	اشرفیہ	79	Terğuriye	ترغوریہ
37	Et-Tarâşiye	التارشیہ	80	Timurtaş	تیمور طاش
38	Gebe Çınâr	گہ چنار	81	Turunciye El-Garbiye	تورنجیہ الغربیہ
39	Gözenek	گوزنک	82	Tut Cünmez	توت چنمز
40	Hâlisiye	حالیہ	83	Yumurcak Taş	یورچاک تاش
41	Hamduniye	ہدونیہ	84	Zeytûn Beli	زیتون بالہ
42	Hamruniye	حمرونیہ	85	Zu'aybû	زویب
43	Hâncuğız	حانچوغز			

Altınözü Nahiyesi (Köyler)					
	Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı		Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı
1	Ağcurun	انچورون	29	Hafsiye	حفصیہ
2	Alakendi	الاکندی	30	Hâlisiye	حالیہ
3	Arahiyâ	ارحیا	31	Hâruniye	حارونیہ
4	Arnetyâ	ارنتیا	32	Hevâbız	ھوہب
5	Asiye	اسیہ	33	İlca	ایلچا
6	Astafânî	استفانہ	34	İncirlü	انچیرلو
7	Bâbitra	بابترہ	35	Kabâb	قاباب
8	Bakar Kayâ	بوقبا	36	Karâmîd	قورامید
9	Basbâ'â	بصباہا	37	Karsabellü El-Müslim	قربیلو المسلمی
10	Bâsilikâ	باسلیکا	38	Kârsu	قارسو
11	Beditâ	بدیتا	39	Kınamık	قنمیک
12	Bitrîn	بیترین	40	Kozluca	قوزلوچا

Ahmet Gündüz

13	Yenice Kend	يڭيچ كند	41	Küçük Sağıriye	كويچ ساقريه
14	Boşşin	بوشتين	42	Ma'sukiye	ماشوكيه
15	Boz Öyük	بوژ اويوك	43	Mağâracık	مغارچيک
16	Budâk Burcu	بوداك بوجي	44	Mezraa-i Beselnis	مزراا بلسني
17	Burc-ı Beridi	بورج ايريدني	45	Miryâs	ميرياس
18	Büyük Burc (Beselnis)	بويوك بورچ ايلدون بلسني	46	Nârluca	نارلوجو
19	Cııldak	جيدوگ	47	Sabâha	سابها
20	Cinidu	چينيدو	48	Sağıriye	ساقريه
21	Danişmendiye	دانيشمنديه	49	Tayyibe	تاييبه
22	Dîmosâ	ديموسا	50	Tell-i Habeş	تيل هابيش
23	Diyânâ	دييانا	51	Telil-i's-Şarkî	تيليل ايش ساركي
24	El-'Abiyeye	العبيه	52	Terliyân	تيرلييان
25	Ermencelû	ارمنچيلو	53	Tulum Burcu	تولوم بوجي
26	Feliş	فليش	54	Velidiye	ويليديه
27	Ferzele	فرزله	55	Zengiye	زنگيه
28	Gökçe Göz	گويچ گوز			

Altınözü Nahiyesi (Mezraalar)

	Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı		Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı
1	'Anâr	انار	22	Heşâbî	هشابي
2	'Ayniye	اينيه	23	Hûniye	هونييه
3	Bâbliş	بابليش	24	Hûveyz	هوييز
4	Basılka	باسلكا	25	Kâhşiye	كاهشيه
5	Beksâ	بئكسا	26	Kaplûca	كابلوجا
6	Belekçünüz	بيلكچونوز	27	Kızılca (İlica Pınâr)	قزقچا، دنگر ايلچاكار
7	Beridî	بيريدني	28	Ma'râtâ	موراتا
8	Berirme	بيريرمه	29	Mansuri	مانسوري
9	Bermehbû	بيرمهبو	30	Mender	مندير
10	Bermeşân	بيرمشان	31	Mestcide	مستچيد
11	Bersâbâ	بيرسابا	32	Mir'âtde	ميرعادت
12	Betirben	بئتيربين	33	Nâsriye (Okçulâr)	ناسريه اودوگ اولو قيله
13	Bilme	بيلمه	34	Nehriyetü'l-Ğarbiye	نهرييه اولو بوغ
14	Bûleytât	بوليتات	35	Nurşikiye	نورشكيه
15	Cubbü'l-'Amiyân	چوب اوليان	36	Pınârî (Lev'iye)	پينارين نام دنگر لوجو
16	Dânâcık (Bercek)	داناجيک، نام دنگر بيرچيک	37	Sâtîmur	ساتيمور
17	Dendâniye	دندانيه	38	Sekriyân	سکرييان
18	Debuye	دوبويه	39	Şahâbeddin	شاهابدين
19	Deyr-i Leymat	دوير ليماط	40	Turunciye	تورنجيه
20	Deyr-i Şâyâ (Ziyâret)	دوير شايانام دنگر زيارت	41	Zeyno (Zeyne)	زينو ايلدون زانه
21	Deyr-i Tûmâ (Cercili)	دوير توما نام دنگر چيرچيک	42	Zılkiye	زिल्قيه

1526 Tarihli Tahrir Defterine Göre Antakya ve Çevresindeki Türkçe Yer Adları
Hakkında Bir Değerlendirme

Kuseyr Nahiyesi (Köyler)					
	Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı		Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı
1	'Amûd	عامة	45	Hayno	هينو
2	'Ansu	عشمو	46	Hevliye	هوليه
3	'Ayn-ı Ziyârîn	عين زيارين	47	Kabâcık	كبايق
4	Aklânos	لوقر نوس	48	Kabâre	قبارا
5	Aşûdiye	اشودييه	49	Kabrânsiye	قبرانسيه
6	Bâbârna	بابارنا	50	Kal'atü'l-Kuseyr	قلعة كفسير
7	Bâbâtorun	باباتورن	51	Kanbalit	قنابلط
8	Bakânûn	بكانون	52	Karâkavsiye eş-Şarkiye	قراکوسيه الشرقيه
9	Bâksâ	باکسا	53	Karbeyâz	قربان
10	Baksânos	بکسانوس	54	Kâsmiye	قاسميه
11	Batbûl	باتبول	55	Keçkinit	کچکینیت
13	Bekrinî	بکرینی	57	Kefer 'Abil	کفر عابيل
14	Belendor	بلندور	58	Kefer Hind	کفر هند
15	Berâdin (Beyytin)	بلادين	59	Kefer Ta'at	کفر تعات
12	Batlâ (Kızılca Burc)	بطلا نام کوز قوزقوچ	56	Kırsabellû el-Huzeyn	قرصه بلوالخزين
16	Berbûtye	بربوتيه	60	Kurye	قوربه
17	Berfentû (Aniye Kendi)	برفتون نام کوز کوزکلب	61	Löksîn	لوکسين
18	Besibe	بسبه	62	Lûbye	لوبيه
19	Beşmâşe	بشمشه	63	Mağdelatü'l-Meşâyih	مغدره الماشي
20	Beşribe (Ebu Şerbe)	بشريبه	64	Mağdelatü'n-Nasârâ	مغدره النصارا
22	Betyâ	بتيا	66	Merciye	مرصيه
23	Beyre	بيره	67	Mersû	مرسو
24	Beysût	بيسوط	68	Meslihâno	مسليخانو
25	Bimeynâ	بمينا	69	Mezre'ai Râdof	مزرعه رادوف
26	Birûn	بيرون	70	Mıkabros	مقابروس
21	Betûbe	بتوبه	65	Mülk	ملك
27	Cüdeyde	چودييه	71	Nefs-i Deyrgûş	نفس ديوگوش
28	Cidâliye	جيداليه	72	Nehriyetü's-Şarkiye	نهرييه الشرقيه
29	Cûde	چوده	73	Nimtos	نيمتوس
30	Derye	دره	74	Nuhiye	نوصيه
31	Deyr-i Bakrakas	دير بقرکاس	75	Rimmâriye	ریماریيه
32	Deyr-i Ebşa'	دير ايشا	76	Salkiyâ	ساليقا
33	Deyr-i Sem'an	دير سمعان	77	Selivâ	سليوا
34	Dîriniye	ديرينه	78	Sofiler (Aslis)	سوفيلر ااسليس
35	Domât	دومات	79	Sûriye	سوريه
36	Dûveysât	دويعات	80	Şırâbiye	شرابيه

37	Elbeyre	البيبره	81	Tell-i 'Ammâr	تل عامر
38	Fâtikiye	فاتكیه	82	Toprâkhisâr (Bâverda)	طبردا صهار للووق باوند
39	Feng	فنگ	83	Tulliciye	تولجیه
40	Ferî	فری	84	Zanbak	زانبن
41	Fılncâr	فیلنکار	85	Zâviye	زرویہ
42	Fûrcîn (Ağcurûn)	فوجین: تاجک پوزن	86	Zernebo (Zeryol)	زرنبو بوغ زریول
43	Harbiyetü'l- Cevâniye el- 'Amudiye	ویہ لپولنہ لدا موویہ	87	Zerrzûr	زر زور
44	Harbiyetü's- Şimâliye ed- Dergûşiye	ویہ لدا موویہ ادر کوئیہ	88	Zev	زو

Kuseyr Nahiyesi (Mezraalar)					
	Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı		Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı
1	'Ab	عاب	53	Heraldân	هرالدان
2	'Abrin	عابریه	54	Hille	هیل
3	'Acilû	عاجیلو	55	Hüseyniye	حسینیه
4	'Aleyled	عایلک	56	Kabâre	کباره
5	'Aynı Herbez	عینس هرهب	57	Kâhı Hamra	کاه همرا
6	'Aynı Sumâk	عینس سماک	58	Kahtaliye	کاخ تلیه
7	'Aynü'l-Kassâb (Batbûl)	عینس لکصاب لککوب	59	Kala'tı İsmâliyetü'l- Fevkâ	قلعه لکسا علیہ لکفوکا
8	'Aynü's-Safsâfa	عینس لکسافا	60	Kambatâ	کامطابا
9	Ağaççı	اچاچی	61	Kamelzeniye	کامل زنیه
10	Arcâlîş	ارچالیش	62	Karâkâniyü'l-Cebel	قرانہ لکلبان
11	Arme	ارمه	63	Karâriye	قاراریه
12	Aspâno	اسپانو	64	Karîsiye	قاریسیه
13	Bâ'rtiye	بارتیه	65	Kârmûnâ	قارمونا
14	Bâ'ıvrâ	باغورل	66	Kayâcık (Mağâra- cık)	قاپاچه تاج و کبابا
15	Bâbiştâ	بابیشتا	67	Kıyğâ	قیغا
16	Bâbü'l-Mevs	بابه لکموس	68	Kınâberiyeye	قنابریه
17	Bâkmesâ	باکما	69	Kırsabellû (El- Heva)	قورسابلو العوق لککوب
18	Bâkûka	باکوکا	70	Kefrâ	کفر
19	Bâmilkâ	بامیکا	71	Kocacık	قوجاچک
20	Beldebîn	بلدبین	72	Kûrkûn	کورکون
21	Belivâ	بلبو	73	Kûrmdâniye	قورمدانیه
22	Berbato	بربطو	74	Lâğûde	لاغوده
23	Berbîn	بربین	75	Lebâre	لباره
24	Berzentâ	برزنتا	76	Lembâ (Lemtâ)	لبا لککوب لکما
25	Besâlcık	بسالچک	77	Mağâracık	ماغارچک

1526 Tarihli Tahrir Defterine Göre Antakya ve Çevresindeki Türkçe Yer Adları
Hakkında Bir Değerlendirme

26	Besîrîn	بسیرسین	78	Meğdâle	معدلة
27	Beykîbet	بئکبئت	79	Mehmed	محمد
28	Bezbaka	بئزبکة	80	Melikçünüz eş-Şarki	ملک کؤنؤز
29	Bohşin	بؤشئن	81	Mengûl	منگول
30	Bûblîn	بؤبلسن	82	Mererîk	مئرئرک
31	Burc-ı Şeytân (Ablakiye)	برؤشبتا نه نهه لبقبق	83	Merzere	موزرر
32	Bünyâniye	بؤنؤنؤ	84	Mezre	موزر
33	Cerici	چرررر	85	Misyâs	مسیاس
34	Cevâlîdiye	چوالدییه	86	Mülşîye	مؤلشییه
35	Deyrbe	دئر بئر	87	Nâr-ı Cercis	نار چرررر
36	Deyri Li'aleb	دئر لئلب	88	Rabsü'l-buyût	رئبس لؤبؤت
37	Deyri Sema'n (Deyr-i Halebî)	دئر سئما نه نئم دئر وئر طئب	89	Râmâsyanos	رئم ارمنؤس
38	Deyri Siyre	دئر سئرر	90	Râtanlos	رئلنلؤس
39	Deyri Zâğyek	دئر زؤğرر	91	Sa'lâbiye	سئللر بئر
41	Dûrî	دؤرر	93	Sudûre	سؤدؤر
40	Düveyr	دؤرر	92	Sâbuniye	سؤبؤنؤ
42	El-Hafiyun	ئل هئفئؤن	94	Sâkûriye	سؤkürر
43	Es-Sağuye	ئل سؤğؤر	95	Sisâflos	سسئفلؤس
44	Es-Sehimiye	ئل سئمئیه	96	Şerâdiye (Yâylâhak)	şئرلر دئر لئلؤن بئلؤن
45	Estahyol	ئل سئبئول	97	Târtûre	تئر تؤرر
46	Ferîkî	فئررر	98	Tayyme	تئیمه
47	Feyrek	فئررر	99	Tell-i Sâyfe	تئل سؤیفه
48	Hâkimiye	هؤkئمئیه	100	Tuyûrî	تؤررر
49	Hâlîsiye	هؤللسئیه	101	Zâhiriye	zöhürر
50	Hamrâniye	هؤمررئیه	102	Zevhû	زؤهر
51	Hanculûs	هؤنؤلؤس	103	?	هؤنؤلؤن
52	Hâşimiye	هؤşئمئیه			

Şuğur Nahiyesi (Köyler)					
	Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı		Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı
1	'Arâ	ئرر	29	Kandûne	کؤنؤنؤ
2	'Aynel Bendak	ئرئل بئدؤک	30	Kaykûn	کئیکؤن
7	Aştebrâk	ئشئر برؤk	35	Kefer Katâr	کئر کؤتؤر
3	'Aynel Hecel	ئرئل هئسل	31	Kefrenc	کئررر
4	Antlâtâ	ئلئلئر	32	Ketrinü'l-Müslimin	کئرئئنؤل مؤسلئمئن
5	Armelâ	ئر مئل	33	Ketrinü'n-Nasârâ	کئرئئنؤل نئسئرر
6	Astra	ئر سئط	34	Kifr-i Debin	کئر دئر بئسن
8	Aştîlâs	ئلئلئل	36	Koniye	قؤنئیه
9	Atrûn	ئر تؤن	37	Lefşûn	ئلئşؤن
10	Azâr	ئل زر	38	Melend	مئلئند
11	Bağârgiz	بؤğrررر	39	Men'arfûn	منئررر

12	Batibât	بَطْبَات	40	Mezre'a-i 'Uzeyr (Mezre'a-i Armelâ)	مَزْرَعَةُ عُزَيْرِ المَوْضِعِ المَوْضِعِ المَوْضِعِ
13	Bedelmâ	بَدَلْمَا	41	Mezre'ât	مَزْرَعَات
14	Bederhûn	بَدْرْحُون	42	Miyâdûn	مِيَادُون
15	Bekgîlâ	بَكْغِلَا	43	Nefs-i Şuğur	نَفْسِ الشُّغُرِ
16	Bekseryâ	بَكْسَرِيَا	44	Pârepâre	پَارَا، پَارَا،
17	Bosfin	بُوسْفِين	45	Râsü'l-'Ali	رَأْسِ اَلْاَلِي
18	Cânûdiye	جَانُودِيه	46	Şâtûriye	شَاتُورِيه
19	Cerinât	جَرِينَات	47	Şinderiş	شَنْدَرِيش
22	Engerîk	اَنْكِرِيك	50	Tellâ	تَلَلَا
21	Dâdhîn	دَاهْدِين	49	Tell-i Keşifhân	تَلَلِ كَشِيفْهَانَ
23	Fırfriye	فُورْفَرِيه	51	Teyrez fi't-Tahtâ	تَيْرِزْ فِى التَّاهْتَا
20	Çerâgibe	چَرَاغِيه	48	Tuffâh	تُفَّاه
25	Harâbü'l-Cevz	حَارَابُؤْلِجَوِزْ	53	Ubeyn (Behil-i Ali)	اُوبَيْنِ اَلْمَوْضِعِ اَلْمَوْضِعِ
24	Güvençi	كُودِنْجِي	52	Usktabât	اُوسْكَتَابَات
26	Hempüşkiye	هَمْپُشِيه	54	Ya'kubiye	يَاكُوبِيه
27	Hüseyniye	حُسينِيه	55	Zûf	زُوف
28	İshâkiye	اِسْهَاقِيه			

Şuğur Nahiyesi (Mezraalar)					
	Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı		Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı
1	'Arani (Harâni)	اَرَانِي	33	Elkays	اَلْكَاسِ
2	'Aririniye el-Cevâniye	اَرِيرِينِيه اَلجَوَانِيه	34	Fârîsiye	فَارِسِيه
3	'Aririniye-i Seker	اَرِيرِينِيه اَلسِكْر	35	Feylûn	فَيْلُون
4	'Arûsiye	اَرُوسِيه	36	Ġâniye	Ġَانِيه
5	'Ayn-ı 'Asâfir	اَيْنِ اَلْاَسَافِر	37	Hemlin (Halil)	هَمْلِين اَلْمَوْضِعِ اَلْمَوْضِعِ
6	'Ayn-ı Abûk	اَيْنِ اَبُوك	38	Kal'atü'l-İsmail	كَلَاتِ اَلْاِسْمَاعِيلِ
7	'Ayn-ı Dââyâ	اَيْنِ دَايَا	39	Kârpûz	كَارْبُوز
8	'Ayn-ı Dûleybe	اَيْنِ دُولَيْبِه	40	Kassâsî	كَسَّاسِي
9	'Ayn-ı Dûveyli	اَيْنِ دُؤَيْلِي	41	Kışlâk	كَيْشَلَاق
10	'Aynü'l-Veled	اَيْنِ اَلْوَلَدِ	42	Kifr-i Bedin	كَيْفْرِ بَدِينِ
11	Abeli Akbers	اَبِلِي اَكْبَرْس	43	Kifr-i Cenâb	كَيْفْرِ جَنَابِ
12	Arpalû	اَرْپَالُو	44	Kifr-i Zebde	كَيْفْرِ زَبْدِه
13	Basbûs	بَسْبُوس	45	Körzîl	كُورْزِيل
14	Bediriye	بَدْرِيه	46	Künciliye	كُنجِيلِيه
15	Begîn	بَكِين	47	Mağdelâ	مَآغْدَلَا
16	Begûm Ġaye	بَكُومِ Ġَايِه	48	Menküsiye	مَنْكُوسِيه
18	Bekiriye	بَكِيرِيه	49	Messli	مَسْلِي
19	Belûzîn	بَلُوزِين	50	Mezraa'tü'l-Kürd (Bakratûn)	مَزْرَاعَةُ اَلْاَلْدِ اَلْمَوْضِعِ اَلْمَوْضِعِ
20	Beric	بَرِيك	51	Milletiye	مِلَّتِيه

1526 Tarihli Tahrir Defterine Göre Antakya ve Çevresindeki Türkçe Yer Adları
Hakkında Bir Değerlendirme

17	Besîrîn	بسرین	52	Müreyc	میرج
21	Besît	بسیت	53	Numeyriye	نومریه
22	Burckin	بورکین	54	Rûm Evlek	روم اولک
23	Bûrnâz	بورناز	55	Sanûber	سناوبر
24	Depedûrûn	دپدورون	56	Summâk	سماق
25	Derbend (Rimâriye)	دربند دوز دالبه	57	Şâdırnâ	شادانا
26	Derîbât	دریبات	58	Tevlâk	تولک
27	Deyr-i Serkis	دیر سیرکس	59	Teyrez fi'l-Fevkâ	تیرز فیلفکا
31	Deyrû'l- Cevretü'l-Küberâ	دیر لیرر دلبیر	60	Tûflis	تولیس
30	Düfeş	دیفش	61	Üstürke	اوسترکه
28	Düleybe	دولیه	62	Vâdiyü'l-Hâmam (Mezre'a-i Şeyh Ali)	وادی ایام الحدوف مدیه شیخ
29	Düveyr	دویر	63	Vartân	ورتان
32	Ekrâk	اکراک			

Cebel-i Akra Nahiyesi (Köyler)					
	Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı		Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı
1	'Alemî	عالمی	27	Karâca Ahmed	کاراچا احمد
2	Alâ Fenk	اللا فنک	28	Kârini	کارینی
3	Bâğ Beli	باغ بلی	29	Kemâllu (Kisâcık)	کمالو الحدوف کسجک
4	Behyûsûn (Boyâlûca)	بهیوسون ای بوک بوک	30	Keseb	کسب
5	Bezke	بیزک	31	Kışlâk	کیشلاک
6	Bilâknos	بیلکنوس	32	Kirekûsî	کیرکوس
7	Cânî	چانی	33	Koz Örân	کوز اولر
8	Çâkçâk	چاکچاک	34	Köpek	کوپک
9	Çândır	چاندر	35	Kûdmân	کودمان
10	Çınârlûca	چینارلوجا	36	Kûfiyetü's-Süflâ	کوفیه لاسفلا
11	Düstûrû'l-Fevkâ	دوستور اولفکا	37	Lûbâs	لوباس
12	Düz Ağaç	دوز ایاغ	38	Mecid	مجد
13	Et-Taymime (Tûmâmâ)	الطیبه لمدوخ توما	39	Meğur Selek	مغور سیک
14	Eyerci	ایرچی	40	Mülk	میلک
15	Göl Ovâcık	گول اولوج	41	Miyâdûn	میداون
16	Gözüne	گوزونه	42	Nişrin	نیشرین
17	Hamâm-ı Antâkiye	حمام انطاکیه	43	Sapânluca	سپانلوجا
18	Hânsûme	هانسومه	44	Sehliye	سهلیه
19	Harîbetü'l-Cevz	حربه لوز	45	Sinânî	سینانی
20	Helâdûz	هلادوز	46	Sögüd Ovâsı	سگود اولس

Ahmet Gündüz

21	Helkin	مکھن	47	Şurmâcık	شورماچیک
22	Herbine-i Restâk	وینہ رستاک	48	Temennûm	تمنوم
23	Heyvâcık	ہیوواچیک	49	Tuzlî	توزلی
24	Hisârcık	حیصاچیک	50	Urfâyel	اورفاییل
25	İkiz Oluk	یکیز اولوک	51	Üç Ağızlû	اوچ اگزلو
26	Kala' Dûrân	کالہ دوران	52	Ürmelâz	اورملاز

Cebel-i Akra Nahiyesi (Mezraalar)					
	Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı		Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı
1	'Aynı Semek	ایتم سیمک	47	Karaca Çay	کاراچا چای
2	'İlvâniye	یلوانیہ	48	Kutlubiyye	کوتلوبیہ
3	Ade	ادہ	49	Kaya Pınar	کایا پینار
4	Ağcâ Ören	اگچا اورن	50	Kebidrum	کبیدروم
5	Al'uretü's-Süflâ (Zeytûncuk)	الاورتو السوفلا زیتونچوک	51	Kelâvsun (Şimâr)	کلووسون لکوف شیمار
6	Alâgöz	اللاگوز	52	Kesirlik	کسیرلیک
7	El-Bornosiye (Alâcalar)	الاورنوسیه الالکار	53	Kırk Bercek	کرتک بربک
8	Angerût	انگرون	54	Kızılca Ören	کوزیلچا اورن
9	Arkûbâş	ارکوباش	55	Kilisacık	کلیساجیک
10	Arnâk (Sûrtme)	ارناک السورتمہ	56	Kindehor	کیندہور
11	Arpalû	ارپالو	57	Koz Pınâr	کوز پینار
12	Ayı Öreni	ای اورنی	58	Körkine	کوکینہ
13	Ayıcık Öreni	ایچیک اورنی	59	Kûfere	کوفرہ
14	Bağır Kayâ	باغیر کایا	60	Kuruca Ovacık	کوروچا اولواجیک
15	Beliyân?	بلیان	61	Kuruca Ovâcık (Şerafeddin Ovâcığı)	کوروچا اولواجیک (شرف الدین اولواجیق)
16	Beridî	بریدی	62	Küşne Çukuru	کوشنہ چوکورو
17	Beyrût	بیروت	63	Lezre	لوزرہ
18	Beytü'l-Anâ	بیتولانا	64	Lûbâs (Kara Kütük)	لوباس (کارا کوتوک)
19	Borcûğuz	بورچوغوز	65	Mehârlû	مہارلو
20	Boscâk	بوسچاک	66	Meşhed Beli	مشہد بلی
21	Bulut	بولوت	67	Meymûniye	میمونیہ
22	Celiye	چلیہ	68	Mezre'acık (Simsin)	مزراچیک سیمسین
23	Cû'riye	چوریہ	69	Numeyriye	نومیریہ
24	Çâğsendî	چاğسندی	70	Örme Depe (Kara Koz)	اورمہ دپہ کارا کوز
25	Çınârcık	چینارچیک	71	Râdesü'l-Cebel	رادسولجبل
26	Çorâk	چوراک	72	Saruca Kaya	ساروچا کایا
27	Dükkân Tâş	دوککان تاش	73	Sâvye	سایہ
28	Düz Ağaç	دوز اچاق	74	Sayğaire	سایغایرہ
29	Emrûn	امرون	75	Sâylüca	سایلوچا
30	Fenkûnuz	فکنوز	76	Selkin	سلکین

1526 Tarihli Tahrir Defterine Göre Antakya ve Çevresindeki Türkçe Yer Adları
Hakkında Bir Değerlendirme

31	Firke	فیرکه	77	Semûnî	سمونى
32	Gebyân	گيبان	78	Sendiyân (Yâylâcık)	سندیان لمدون بایلجک
33	Girâr	گیرار	79	Sin'ur	سینور
34	Gökçe Pınâr	گۆکچہ پینار	80	Sûmâs	سوماس
35	Gözlüce	گۆزلوچہ	81	Şirbin (Hâcî Ömer)	شیربین المدون باوی
36	Gözünâ er-Ruma' (Göze- nek)	گۆزؤنہ ارم المدون گۆزنگ	82	Teknecik	تکچک
37	Gün Öreni	گۆن اوردنی	83	Teknecik	تکچک
38	Hârnî (Hârûniye)	هارنہ نام ویکبارونہ	84	Tırâbınmerâ (Dûrânî)	تیرابنمدون ورنہ
39	Hendâkiye	هندکیه	85	Tırnâklû	تیرناکلی
40	Herder	هردر	86	Tûnbâsî	تونباسی
41	Heyvâcık	هویجک	87	Turgud	تورگود
42	Îmân Ören	iman ordne	88	Ulûcâk	ulocak
43	Kal'atı Resnâk	کالعات رسناک	89	Ulûcâk	ulocak
44	Kâpçu'z	کاپچوز	90	Üç Çınâr	uc cinar
45	Karaçurun	کاراچورون	91	Yâriye	yariye
46	Kârâ İn (Deyr-i Berî)	کارارین نام ویکبارونہ	92	Ziyâret	ziyaret

Süveyde Nahiyesi (Köyler)					
	Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı		Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı
1	Bâldırı İnce	بالدری اینه	7	Kebsiye	کبسیه
2	Cedidî	چدی	8	Muğiryûn	مویونسه
3	Cerâriye	چرریه	9	Nefs-i Süveyde	نفس سویده
4	El-Mışrâkiye	المشرقیه	10	Sûrtme	سورتمه
5	Feysâ	فیسا	11	Zeytûniye	زیتونیه
6	Hâcî Habiblü	حاجی حبیبلی			

Süveyde Nahiyesi (Mezraalar)					
	Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı		Yer Adı	Osmanlıca Yazılışı
1	'Abiye	آبی بی	28	Hıdır (Huzur)	هیدر نام و کبر حوزر
2	'Amûdîn	عمودین	29	Kayseriye	کایسریه
3	'Asker	اسکر	30	Mağâra	ماغارہ
4	'Ayn-ı Deyr	عین دیر	31	Mağâracık	ماغارہ قیقا
5	'Ayn-ı Dûreybûn	عین دیر بون	32	Mahtubetü'l-Fevkâ	مختوبہ لعلوفا
6	Ağca Pınâr	اگچا پینار	33	Mahtubetü't-Tahtânî	مختوبہ التانی
7	Albâbiye	البا بی	34	Mansûrî	منصور بی
8	Berendî	بر بند	35	Mâs	ماس
9	Berşin	بر رشین	36	Mehnâk (Nâknâk)	مناخه الحروف الناقصه
10	Betyâs	بتیاس	37	Pancuriye	پانچوری
11	Beyr	بیر	38	Reyhâniye	ریحانی
12	Beysûtiye	بیسوتی	39	Sâbûniye	صابونی
13	Bûlas	بولاس	40	Sarı Kaya	ساروی قیقا
14	Cevherî	چوهری	41	Sehâli	سہالی
15	Cevlik	چولیک	42	Sitmâ Pınârı	سیتما پینار
16	Cüdeyde es-Süflâ	چو دیه اسفلہ	43	Sûbrin	صوبرین
17	Çâdrîn	چادرین	44	Şem'uniye	شمونی
18	Dâvudî	داود بی	45	Tercânî	ترجانی
20	Derecik	دیریک	46	Tercâniye	ترجانی
19	Deyr-i Sema'n	دیر سیمان	47	Toprâkiye	توپرکی
21	Deyrül-'Atşânî	دیر ایشانی	48	Verdâniye	وردانی
22	Fenk	فنک	49	Yâriye	یاری
23	Fındıkîye	فندی	50	Yoğun Oluk	بنده لولوف
24	Gözyek	گزیجک	51	Yüş	یوش
26	Hâcı Hasanlu	حاجی حسنلو	52	Zevbe	زوبه
25	Hebscik	هسجک	53	Zeyrâniye	زیرانی
27	Herfenk	هرفنک			